
بررسی مقایسه ای ورزش بانوان قبل و بعد از طرح ادغام

دکتر مهوش نوربخش^۱، دکترمهدی کهندل^۲، سمیه عظیمی شاد^۳

ص ص: ۶۳-۷۹

تاریخ دریافت: ۸۹/۱۰/۹

تاریخ تصویب: ۹۰/۳/۲۰

چکیده

هدف از انجام دادن این پژوهش، بررسی مقایسه ای ورزش بانوان قبل و پس از طرح ادغام بود. این پژوهش با هدف مقایسه تشکیلات و نیروی انسانی، آموزش و پژوهش، توزیع بودجه وهزینه، اماکن و امکانات ورزشی، کسب موفقیت ها و مدال ها در ورزش بانوان قبل و پس از طرح ادغام انجام گرفت. روش این پژوهش، از نظر راهبردی، توصیفی- پیمایشی و از نظر هدف کاربردی است. که به شکل میدانی انجام شد. در این پژوهش، از پرسشنامه محقق ساخته به عنوان ابزار اندازه گیری استفاده گردید که روایی و پایایی آن مورد تایید قرار گرفت. تمامی ۳۶ فدراسیونی که پرسشنامه ها در بین آنها توزیع شد، جامعه آماری پژوهش را تشکیل دادند که به علت محدود بودن جامعه آماری همه آنها به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند. نتایج پژوهش نشان داد که تفاوت معنی داری در هر ۵ بخش از پرسش های پرسشنامه قبل و پس از طرح ادغام وجود دارد. بر اساس نتایج این پژوهش در بخش تشکیلات و نیروی انسانی نمی توان تفاوت معناداری را در میزان مشارکت مدیران زن در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی های کلان کشور، بها دادن به توانمندی ها و آگاهی های زنان در امور ورزش بانوان، میزان حضور زنان در پست ها و سمت های مدیریتی در سازمان ها و ارگان های مختلف ورزشی، مشاهده کرد. دراولویت بندی، هدف از ادغام ورزش زنان و مردان از دیدگاه مدیران و دبیران مرد و زن گزینه های؛ بهره مندی زنان از امکانات بیشتر، توسعه ورزش زنان در بعد قهرمانی و بهره مندی زنان از بودجه بیشتر به ترتیب، اولویت های اول و دوم وسوم را به خود تخصیص دادند و اعتقاد به مدیریت بهتر مردان در ورزش اولویت آخرشناخته شد.

کلید واژه ها: ورزش بانوان، طرح ادغام، فدراسیون های ورزشی،

مقدمه

ورزش و فعالیت های بدنی، جزئی از فرهنگ هر ملت است، از آنجایی که ورزش، مختص یک گروه، جنس و یا سن خاصی نیست؛ باید برنامه صحیحی را برای رشد هر چه بیشتر این مقوله در کشور پی ریزی کرد. با وجود اینکه زنان نیمی از پیکره یک کشور را تشکیل می دهند و با اینکه هزاره سوم آغاز شده است، همچنان درصد حضور زنان در فعالیت های ورزشی در بین کشورها متفاوت است و در تمام کشورها زنان از نظر تعداد، کمتر از نیمی از مردان در فعالیت های ورزشی فعال هستند (۷).

اهمیت نقش منابع انسانی در فرایند توسعه پایدار و اینکه زنان و مردان با هم منابع انسانی سازمان ها را می سازند بر کسی پوشیده نیست؛ لذا می توان گفت که نقش زنان در افزایش بهره وری و توسعه اجتماعی و اقتصادی کشورها یک نقش بنیادی است و به همین نسبت حضور زنان در سازمان های ورزشی اهمیت بیشتری دارد. یکی از موارد بسیار روشن و واضح در این زمینه به ورزش بانوان در ایران برمی گردد. سپردن امر مدیریت ورزش بانوان به دست خود آنان قبل از طرح ادغام باعث شد که زنان بتوانند ضمن به دست آوردن خود باوری و اعتماد به نفس، تجارب و شایستگی های بسیاری را در عرصه مدیریت و ورزش به دست آورند و در این عرصه از مدیریت الگوهای موفق را از خود نشان دهند. حال مدیران زن ورزش کشورمان با کوله باری از تجارب به دست آمده در این سال ها و شناخت دقیق مسائل و مشکلات ورزش بانوان، به خوبی می توانند پس از ادغام ورزش بانوان و مردان، با مدیران مرد در عرصه های مختلف ورزشی مشارکت داشته باشند و راهکارهای مثبتی را برای حل مشکلات بانوان و ورزش کشور ارائه دهند و از این طریق باعث گسترش و تعمیم ورزش در بین زنان و تمامی آحاد جامعه بشوند.

رضایی (۱۳۸۴) با بررسی نتیجه برخی از پژوهش ها بیان می دارد که یکی از مشکلات جدی ورزش بانوان را باید تعداد اندک زنان در پست های مربیگری و مدیریت ورزش دانست و مشکل دیگر؛ فقدان الگوهای مشخص و عینی از زنان مربی و مدیر در قلمرو ورزش است که

علاقه مندان به این بُعد از تخصص ورزش را با مشکل مواجه می سازد (۵). آگواج (۲۰۰۷)^۱ در بررسی مربیان زن فوتبال چندین دلیل را برای نقصان تعداد زنان در رهبری و مدیریت ورزش ارائه کرد. مربیان معتقد بودند که ورزش هنوز یک دنیای مرد سالاری است. مربیگری یک شغل زمانبر است و زنان نیازهای خانوادگی را ترجیح می دهند. اگر زنی بخواهد در این شغل موفق باشد، بایستی تمام اعضای خانواده او را حمایت کنند (۱۱). پژوهش های فوق نشان می دهند که زنان در ورزش برای احراز پست های اجرایی با مشکلات چشمگیری روبه رو هستند. در این راستا بوشهری (۱۳۸۷) در پژوهشی به بررسی ارتقای زنان به سطوح مدیریتی در سازمان تربیت بدنی کشور با هدف رشد و اشاعه ورزش زنان و مطرح کردن بحث مدیریت پرداخت. نتایج پژوهش نشان داد که از دیدگاه مدیران زن و مرد، مهم ترین عامل بازدارنده، ورزش حرفه ای بوده است. همچنین مردان نسبت به زنان برای تمامی مولفه ها نقش بازدارندگی بیشتری قائل بوده اند. از دیدگاه مدیران زن و مرد عوامل روانی و شخصیتی زنان در ارتقای آنان به پست های مدیریتی، نقش بازدارنده ای نداشته است. در کل، مدیران مرد برای عوامل فردی و محیطی موثر در ارتقای زنان، نقش بازدارنده ای قائل بوده اند؛ در حالی که مدیران زن برای ارتقای خود فقط نقش عوامل محیطی را بازدارنده دانسته اند (۲).

ابودردا (۱۳۸۵) در پژوهشی به بررسی دلایل حمایت نکردن اسپانسرها از ورزش حرفه ای بانوان شهر اصفهان پرداخت. هدف از این پژوهش، بررسی دلایل حمایت نکردن اسپانسرها از ورزش حرفه ای بانوان شهر اصفهان است. پژوهشگر دلیل حمایت نکردن اسپانسرها از ورزش بانوان را نرسیدن شرکت ها به اهداف خود دانست که علت آن هم به تماشاگران کم، پوشش رسانه ای محدود، پخش نکردن مسابقه ها از تلویزیون، حضور نیافتن ورزشکاران در مسابقه های جهانی، آسیایی و... مربوط می شود، بنابراین میزان کم پوشش رسانه ای ورزشی زنان به شکل های گوناگون مانع از رشد و شکوفایی ورزش بانوان جلوگیری می کند (۱).

حضرتی (۱۳۸۰) در پژوهش خود به این نتایج دست یافت که یکی از مشکلات ورزش بانوان، نداشتن حمایت مالی مناسب است. مشکل جدی که در این راستا وجود دارد، این است که به دلیل فقدان پوشش خبری برخی از رشته های ورزشی، امکان اینکه اسپانسرها آن را حمایت مالی کنند وجود ندارد؛ حتی در رشته هایی که امکان تصویر برداری وجود دارد نیز اسپانسرها فعال نیستند (۳). حمایت نشدن زنان در جامعه ورزش یکی دیگر از مشکلاتی است که این پژوهشها به آن اشاره کرده اند و شاید این یکی از علل بی میلی بانوان برای احراز پست های مدیریتی در ورزش باشد. به این موضوع در تحقیق هافمن (۲۰۰۶)^۱ نیز اشاره شده است. از نتایج پژوهشی که او در مورد رهبری زنان بین دانشکده ای ورزش در آمریکا انجام داد، مشخص می شود که احساسات مرتبط با جنسیت منجر به کارگیری زنان و مردان در حوزه های مختلفی از کار می شود. مردان مدیر بیشتر احتمال دارد که به مسؤولیت هایی مانند؛ مدیر تیم های ملی منصوب شوند، زیرا این شغل برای ایجاد نظم و انضباط در محیط ورزشی به افرادی نیاز دارد که خشن و پر قدرت باشند، همچنین در قسمت های رقابتی و مربیگری نیاز به اشخاص با اقتدار و افرادی دارند که بتوانند که در بیشتر ماه های سال مسافرت کنند. این صفات به طور قرار دادی با مردان در ارتباط است (۱۳).

آکوستا و کارپنر (۲۰۰۶)^۲ نیز اعلام کردند که هر چند لایحه IX^۳ تاثیر قابل ملاحظه ای بر افزایش تعداد شرکت کنندگان داشت؛ ولی به طور چشمگیری نیز باعث کاهش تعداد زنان و به ویژه زنان رنگین پوست در پست مدیریت ورزش شد. بعد از تصویب لایحه IX ادغام برنامه های ورزشی زنان و مردان (که در دو بخش جدا انجام می شد) با هم در یک بخش انجام گرفت. در سال ۱۹۸۰ این ادغام باعث حذف مدیران ورزشی زن شد و مردان مسؤولیت بخش واحد را برعهده گرفتند. قبل از ادغام، ۹۰٪ برنامه ریزی ورزشی زنان را مدیران زن برعهده داشتند؛ در

1- Haffman, J.L

2- Acosta & Carpenter

۳- لایحه IX: طرح ادغام برنامه های ورزشی زنان و مردان در انجمن ملی ورزش دانشکده ای در آمریکا

حالی که امروز این رقم به ۲۰٪ کاهش یافته است.

در سال ۱۳۸۴ یکی از مهمترین رویدادهای سازمانی و تشکیلاتی که در حوزه ورزش بانوان کشور رخ داد، ادغام انجمن های ورزشی با فدراسیون های مربوط بود. در بحث ادغام ورزش بانوان با بدنه کل کشور، شاید مهمترین موضوع، ادغام مدیریت ورزش و یکپارچه شدن مدیریت ورزش برای زنان و مردان باشد که در صورت اجرای دقیق آن، ورزش در بخش ها و رشته های مختلف آن توسعه و بهبود خواهد یافت. شاید از این طریق جایگاه ورزش بانوان در عملکرد فدراسیون ها از یک دستورالعمل با ساختاری مطلوب تر برخوردار شود. پس از ادغام دو شاخص، ارزیابی عملکرد فدراسیون ها از دو منظر اهمیت ویژه ای دارد؛ نخست اینکه چه میزان از اعتبارها صرف ورزش بانوان شده؟ و دوم اینکه چه میزان موفقیت در این زمینه کسب شده است؟ (سایت آفتاب، ۱۳۸۴). حال پرسش هایی که طرح می شوند بدین قرارند: آیا زنان ما همپای مردان در امور ورزش شریک هستند؟ آیا زمینه لازم برای نشان دادن استعدادها و توانایی های خود در این زمینه را در شأن و اندازه خود دارند؟ آیا طرح ادغام سبب پیشرفت ورزش زنان در کشور و در سطوح بین المللی می شود؟ آیا با اجرای این طرح، وضعیت به کارگیری مدیران متخصص و دیگر نیروهای انسانی متخصص زن در ورزش کشور بهبود می یابد؟ نظر به اهمیت مطالب بالا و با توجه به اینکه بعد از گذشت چند سال از اجرای طرح ادغام، تحقیقی در این زمینه انجام نگرفته، بنا براین ضرورت انجام دادن این پژوهش احساس شد. پژوهش حاضر به بررسی مقایسه ای ورزش بانوان قبل و بعد از طرح ادغام می پردازد با این هدف که بتواند کاربرد مناسبی برای برنامه ریزان و سیاستگذاران ورزش کشور در جهت توسعه ورزش بانوان داشته باشد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر راهبردی، توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف کاربردی است که به

شکل میدانی و با استفاده از پرسشنامه انجام شد.

جامعه آماری و حجم نمونه

جامعه آماری این تحقیق را تمامی رؤسا و نایب رؤسای دبیران فدراسیون های ورزشی تشکیل دادند که ورزش بانوان در آن فدراسیون ها فعال بودند. از تعداد ۴۵ فدراسیون حاضر، تعدادی از آنها بنا به دلایلی همچون؛ تغییر مدیریت، بی اطلاعی از طرح ادغام یا خارج از کشور بودن مسئولان و... حاضر به همکاری نشدند و لذا تعداد آنها به ۳۶ فدراسیون کاهش یافت. چارت تشکیلاتی بیشتر فدراسیون ها شامل؛ یک رئیس، یک نایب رئیس مرد، یک نایب رئیس زن و یک دبیر است؛ اما بعضی فدراسیون ها فقط یک نایب رئیس دارند و برخی تنها یک رئیس مثل (فدراسیون های ورزش های اسلامی، ورزش مدارس و...) با توجه به این امر تعداد ۱۳۰ پرسشنامه در فدراسیون ها توزیع شد که ۸۳ پرسشنامه کامل و قابل استفاده بود.

ابزار اندازه گیری و روش جمع آوری اطلاعات

ابزار اندازه گیری این تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته است که شامل ۴۶ پرسش با پاسخ های ۵ گزینه ای در طیف لیکرت و ۳ سؤال ویژه است.

بخش نخست پرسشنامه، شامل؛ ویژگی های فردی آزمودنی ها، بخش دوم شامل ۳ پرسش ویژه در مورد طرح ادغام و بخش سوم شامل ۴۶ پرسش است که با طیف لیکرت و ارزش عددی ۱ تا ۵ یا ارزش کیفی خیلی خوب تا خیلی ضعیف برای پاسخ هر پرسش امتیاز گذاری شده بود.

ترکیب پرسش های پرسشنامه با توجه به دسته بندی طرح شده و همچنین مدل تحقیق به صورت ذیل است.

جدول ۱. پرسش های مربوط به هر یک از مولفه های تحقیق

سئوالات	مولفه
الف تا ج	پرسش های ویژه طرح ادغام
۱ تا ۱۵	تشکیلات و نیروی انسانی
۱۶ تا ۲۶	آموزش و پژوهش
۲۷ تا ۳۳	بودجه
۳۴ تا ۴۱	امکانات و اماکن ورزشی
۴۲ تا ۴۶	کسب مدال ها و موفقیت ها

اعتبار محتوایی پرسشنامه را ۱۰ نفر از استادان دانشگاه و ۱۰ نفر از مدیران زن ورزشی که هم قبل از ادغام و هم بعد از ادغام جزو مدیران ورزشی بوده اند، مورد تایید قرار دادند. همچنین با استفاده از روش آماری آلفای کرونباخ ضریب پایایی پرسشنامه $\alpha = 0/79$ به دست آمد. پژوهشگر پرسشنامه ها را به همراه توضیحات لازم در مورد موضوع تحقیق، طی ۳ هفته در فدراسیون ها توزیع کرد که پس از تکمیل شدن جمع آوری شدند.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

آمار توصیفی برای تهیه شاخص های مرکزی و پراکندگی، جداول فراوانی مورد استفاده قرار گرفتند و از آمار استنباطی که شامل آزمون ویلکاکسون می شود برای بررسی فرضیه های تحقیق استفاده شد.

یافته های تحقیق

در پاسخ به وجود داشتن یا نداشتن تشکیلات رسمی پس از ادغام مشاهده شد که ۹۱/۴ درصد پاسخ دهندگان گزینه بله را انتخاب کرده اند (جدول ۱). در مورد امکان وجود یا فقدان شرح وظایف پست های تشکیلاتی و مدیریتی بانوان پس از ادغام، ۸۹ درصد پاسخ دهندگان

گزینه بله را برگزیدند (جدول ۲).

با بررسی دیدگاه نمونه های پژوهش در مورد با هدف از ادغام ورزش زنان و مردان در سطوح مدیریتی می توان متوجه شد که بهره مندی زنان از امکانات بیشتر با مجموع امتیاز ۳۷۹، اولویت نخست و اعتقاد به مدیریت بهتر مردان با مجموع امتیاز ۱۲۹، اولویت آخر را به خود اختصاص داده است (جدول ۳).

میانگین امتیاز داده شده به پنج بعد اصلی پرسشنامه قبل و بعد از ادغام نشان داد که آموزش و پژوهش قبل از ادغام با میانگین ۲/۷۷ و تشکیلات و نیروی انسانی بعد از ادغام با میانگین ۳/۶۳ بیشترین هستند (جدول ۴). نتایج آزمون ویلکاکسون تفاوت معنی دار را در هر ۵ بخش از پرسش های پرسشنامه (قبل و بعد از طرح اقدام) نشان می دهد که شامل؛ تشکیلات و نیروی انسانی، آموزش و پژوهش، بودجه، امکانات اماکن ورزشی و کسب مدال ها و موفقیت های ورزش بانوان می شود (جدول ۵).

جدول-۱. میزان پراکندگی وجود داشتن یا نداشتن تشکیلات رسمی پس از ادغام

پاسخ ها	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی بدون احتساب بدون پاسخ ها	فراوانی نسبی با احتساب بدون پاسخ ها
بله	۷۴	۹۱/۴	۸۹/۲
خیر	۷	۸/۶	۸/۴
بدون جواب	۲	-----	۲/۴
مجموع	۸۳	۱۰۰	۱۰۰

جدول-۲. میزان پراکندگی امکان وجود یا فقدان شرح وظایف پست های تشکیلاتی و مدیریتی بانوان پس از ادغام

پاسخ ها	فراوانی مطلق	فراوانی نسبی بدون احتساب بدون پاسخ ها	فراوانی نسبی با احتساب بدون پاسخ ها
بله	۷۳	۸۹	۸۸
خیر	۹	۱۱	۱۰/۸
بدون جواب	۱	-----	۱/۲
مجموع	۸۳	۱۰۰	۱۰۰

جدول-۳. توصیف و اولویت بندی اهداف ادغام ورزش زنان و مردان.

اولویت ها	پاسخ های داده شده	بدون پاسخ ها	مجموع
بهره مندی زنان از امکانات بیشتر(اول)	۵۸	۲۵	۳۷۹
توسعه ورزش زنان در بعد قهرمانی(دوم)	۵۸	۲۵	۳۷۷
بهره مندی زنان از بودجه بیشتر(سوم)	۵۲	۳۱	۲۷۸
امکان برنامه ریزی بهتر برای ورزش زنان و مردان(چهارم)	۵۴	۲۹	۲۶۲
توسعه ورزش زنان در بعد مدیریتی(پنجم)	۵۱	۳۲	۲۶۱
دستیابی زنان به دستاوردهای علمی(ششم)	۴۹	۳۴	۱۶۴
نظارت و کنترل بیشتر به ورزش زنان(هفتم)	۴۹	۳۴	۱۵۸
اعتقاد به مدیریت بهتر مردان در ورزش(هشتم)	۴۸	۳۵	۱۲۹

جدول-۴. میانگین امتیازهای داده شده به پنج بعد اصلی پرسشنامه قبل و بعد از ادغام.

۵ بعد اصلی پرسشنامه	قبل از ادغام و بعد از ادغام	میانگین	انحراف استاندارد
تشکیلات و نیروی انسانی	قبل از ادغام	۲/۵۵	۰/۵۷
	بعد از ادغام	۳/۶۳	۰/۶۱
آموزش و پژوهش	قبل از ادغام	۲/۷۷	۰/۶۹
	بعد از ادغام	۳/۳۳	۰/۷۵
بودجه و هزینه	قبل از ادغام	۲/۴۴	۰/۸۵
	بعد از ادغام	۳/۳۷	۱/۰۴
امکانات و اماکن ورزشی	قبل از ادغام	۲/۵۴	۰/۷۴
	بعد از ادغام	۳/۵۱	۰/۷۹
کسب موفقیت ها و مدال ها	قبل از ادغام	۱/۹۸	۰/۷۴
	بعد از ادغام	۲/۷۹	۱/۰۸

جدول ۵. آزمون ویلکاکسون برای بررسی اختلاف ۵ بعد اصلی پرسشنامه قبل و بعد از ادغام.

پنج بعد پرسشنامه	دامنه ها	میانگین رتبه ای	مجموع رتبه ای	نمره Z	سطح معنی داری
تشکیلات و نیروی انسانی بعد از ادغام - تشکیلات و نیروی انسانی قبل از ادغام	دامنه منفی دامنه مثبت	۱۱/۰۶ ۴۲/۲۴	۸۸/ ۵ ۲۹۱۴/ ۵	-۷/۱۷۶	۰/۰۱
آموزش و پژوهش بعد از ادغام - آموزش و پژوهش قبل از ادغام	دامنه منفی دامنه مثبت	۱۹/۰۷ ۲۸/۸۹	۲۸۶ ۱۰۴۰	-۳/۵۳۴	۰/۰۱
بودجه و هزینه بعد از ادغام - بودجه و هزینه قبل از ادغام	دامنه منفی دامنه مثبت	۲۶/۵۸ ۳۳/۸۷	۳۱۹ ۱۷۶۱	-۴/۸۲۵	۰/۰۱
امکانات و اماکن ورزشی بعد از ادغام - امکانات و اماکن ورزشی قبل از ادغام	دامنه منفی دامنه مثبت	۲۶/۲۲ ۳۶	۲۳۶ ۲۱۷۹	-۵/۸۱۲	۰/۰۱
کسب موفقیت ها و مدال ها بعد از ادغام - کسب موفقیت ها و مدال ها قبل از ادغام	دامنه منفی دامنه مثبت	۱۹/۱۷ ۳۰/۱۶	۱۱۵ ۱۵۳۸	-۵/۶۶۱	۰/۰۱

بحث و نتیجه گیری

تشکیلات و نیروی انسانی

با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش در مورد با مولفه تشکیلات و نیروی انسانی وجود تفاوت معنی داری قبل و پس از ادغام در این بخش مشهود است. یافته های این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش انجمن مربیگری کانادا، ۲۰۰۱؛ هافمن، ۲۰۰۶؛ ابودردا، ۱۳۸۵؛ رحمتی، ۱۳۸۶؛ همخوانی دارد.

دو دیدگاه در مورد اینکه چرا مردان بیشتر به پست های کلیدی و مدیریتی گمارده می شوند، وجود دارد، از جمله اینکه توان زنان از مردان کمتر است و دومین دیدگاه اعتقاد دارد که جامعه پذیری زنان به گونه ای است که آنها را فاقد اعتماد به نفس و تصمیم گیری برای رقابت با مردان در جهت اهداف شغلی بار می آورد (۸).

1- Coaching Association of Canada

2- Hoffman, J.L

پژوهش هافمن (۲۰۰۶) که بر روی رهبری زنان بین دانشکده ای ورزش در آمریکا انجام شد، نشان می دهد که احساسات در ارتباط با جنسیت منجر به بکارگیری زنان و مردان در حوزه های مختلفی از کار می شود. مردان مدیر بیشتر احتمال دارد که به مسؤولیت هایی مانند مدیر تیم های ملی منصوب شوند؛ زیرا این شغل برای ایجاد نظم و انضباط در محیط ورزشی به افرادی نیاز دارد که خشن و پر قدرت باشند، همچنین در قسمت های رقابتی و مربیگری نیاز به اشخاص با اقتدار و افرادی دارد که بتوانند در طول سال دائم و گسترده درسفر باشند. در دیدگاه فرد محورانه تمرکز اصلی بر این است که چگونه زنان باید تغییر کنند تا خود را با سازمان ها و نقش های سازمانی تطبیق دهند. دیدگاه دوم، دیدگاه سازمان محوری نام دارد و در این دیدگاه اعتقاد بر این است که رفتارهای افراد با توجه به ساختار های سازمانی و سیستم ها شکل می گیرد. تفاوت بین رفتارهای زنان و مردان به این علت است که زنان را بیشتر در پست های پایین و پست هایی که از قدرت کمتری برخوردارند می بینیم. بنابراین سازمان ها به سمتی می روند که زنان را دست کم و پایین تر تصور کنند و آنها را در پست های تصمیم گیری دخالت ندهند. در این دیدگاه، چیزی که باید تغییر کند خود سازمان است. تغییر رفتار زنان و مردان به دنبال تغییراتی است که آن سازمان در خود به وجود می آورد (۱۰).

آموزش و پژوهش

با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش در مورد مولفه آموزش و پژوهش مشخص شد که تفاوت معنی داری قبل و پس از ادغام در این بخش وجود دارد.

این بخش شامل پرسش هایی مانند؛ تعداد و کیفیت پژوهش ها و سمینارهای انجام شده و زمینه لازم جهت انجام دادن پژوهش در ورزش بانوان، نحوه آموزش مدیران ورزشی زن، تعداد مربیان و داوران تربیت شده در سطوح ملی و بین المللی است. نتیجه این بخش از پژوهش با اظهارات (شهریان، ۱۳۸۸) همسو است. بنا به گفته های این مقام مسؤول تعداد مربیان از

۹۱۷۴۹ در سال ۱۳۸۴، پس از ادغام تا سال ۱۳۸۶ به ۹۵۲۱۱، تعداد ناجیان غریق از ۳۴۶۰ نفر در سال ۱۳۸۴ پس از ادغام به ۳۷۴۵ نفر در سال ۱۳۸۶، تعداد نفرات آموزش دیده در زمینه داوری تا سال ۱۳۸۴ از ۵۹۴۹۰ به ۶۵۴۲۴ تا سال ۱۳۸۶ رسیده است.

در زمینه آموزش و پژوهش و انتشارات پس از ادغام تعداد مربیان اعزام به کلاس های آموزشی خارجی از ۱۲ بار در سال ۱۳۸۴ به ۱۷ بار در سال ۱۳۸۶ رسیده و تعداد مربیان اعزام به خارج جهت تدریس از صفر در سال ۱۳۸۴ به ۵ بار در سال ۱۳۸۶ رسیده است. در زمینه برگزاری دوره های آموزشی داوری بعد از ادغام تعداد داوران اعزام به کلاس های آموزشی خارجی از ۲۵ بار در سال ۱۳۸۴ به ۳۷ بار در سال ۱۳۸۶ و تعداد داوران اعزام به خارج جهت تدریس از صفر در سال ۱۳۸۴ به ۷ بار در سال ۱۳۸۶ رسیده است. در مورد پژوهش بعد از ادغام (سمینارها، کنگره ها و اعزام نماینده به نشست های بین المللی) تعداد کارشناسان اعزامی به سمپوزیوم و کنگره های علمی از ۶ بار در سال ۱۳۸۴ به ۱۰ بار در سال ۱۳۸۶ رسیده و تعداد کنگره ها و سمینارهای داخلی از ۲۱۹۵ بار در سال ۱۳۸۴ به ۲۲۱۷ بار در سال ۱۳۸۶ رسیده است.

بودجه

با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش درباره مولفه بودجه ورزش بانوان مشخص شد که تفاوت معنی داری قبل و پس از ادغام در این بخش وجود دارد. این بخش شامل پرسش های ذیل است: چند درصد از بودجه کل فدراسیون ها صرف ورزش بانوان می شود؟ چه میزان از بودجه و اعتبارات تعیین شده برای ورزش بانوان برای ایشان هزینه می شود؟ میزان بودجه جهت اعزام ورزشکاران زن به مسابقه های بین المللی، میزان بودجه جهت خرید وسایل و تجهیزات اماکن ورزشی بانوان و... چقدر است؟

نتیجه این بخش از پژوهش با پژوهش های (حضرتی، ۱۳۸۰) و اظهارات (شهریان، ۱۳۸۸)

همخوانی دارد.

قبل از ادغام، بودجه ورزش زنان تنها ۱۰ میلیون تومان بود. با وجود بودجه کم، تلاش بسیاری برای ورزش بانوان می شد. نیمی از جمعیت جامعه- یعنی بانوان- توقع برخورداری از امکانات ورزشی را داشتند که البته این میزان بودجه کافی نبود. رؤسای فدراسیون‌ها ۳۰ برابر اعتبارات مالی انجمن‌ها را می گرفتند، در کنار آن کمک های مردمی، بخش خصوصی و سودآوری از تبلیغات را نیز داشتند، بنابراین طرح ادغام انجمن‌ها با فدراسیون‌ها یک رنسانس در ورزش بانوان به شمار می آمد. زنان ۲۱ سال با فرهنگی مستقل کار کردند، در هیچ جای دنیا این ساختار وجود نداشت. تشکیلات مستقل به ورزش بانوان کمک نمی کرد؛ از طرفی در خارج از کشور انجمن‌ها را قبول نداشتند. برای توسعه ورزش بانوان، رؤسای انجمن‌ها باید نایب رییسان فدراسیون‌ها می شدند، (البته ورزش بانوان در کار اجرایی مستقل از مردان عمل می کند) فدراسیون‌ها باید سیاستگذاری کلان در دو بخش را انجام دهند و نایب رییسان در اجرا مستقل عمل کنند. ۲۱ سال از ۱۰۰ درصد بودجه سازمان ورزش، ۹۱ درصد متعلق به مردان و ۹ درصد مخصوص بانوان بود. این بودجه جوابگوی سلامت نیمی از مخاطبان جامعه نبود، این طرح در سال‌های گذشته وجود نداشت؛ در واقع ۲۱ سال ورزش بانوان مظلوم واقع شده بود (۸). شاید بتوان گفت که یکی از مشکلات ورزش بانوان، فقدان حمایت مالی مناسب است. مشکل جدی موجود در این راستا، این است که به دلیل عدم پوشش خبری برخی از رشته های ورزشی امکان آن وجود ندارد تا اسپانسرها آن را حمایت مالی کنند؛ حتی در رشته هایی که امکان تصویر برداری وجود دارد اسپانسرها فعال نیستند (۳).

امکانات و اماکن ورزشی

با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش در مورد مولفه امکانات و اماکن ورزشی مشخص شد که تفاوت معنی داری قبل و پس از ادغام در این بخش وجود دارد. این بخش شامل

پرسش‌هایی همچون؛ وسایل ورزشی و تجهیزاتی است که برای تمرین و مسابقه‌ها در اختیار بانوان ورزشکار قرار می‌گیرد و همچنین شامل وضعیت تدارکات تیم‌های ورزشی بانوان و نحوه اعزام تیم‌های ورزشی بانوان به مسابقه‌های ورزشی نیز می‌شود.

نتیجه این بخش از پژوهش با پژوهش‌های (سلامی و همکاران، ۱۳۸۱)، و اظهارات (شهریان، ۱۳۸۸) همخوانی دارد.

سلامی و همکاران (۱۳۸۱) در پژوهش خود به توصیف موانع شرکت بانوان در فعالیت‌های ورزشی پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد که عوامل بسیاری از شرکت زنان در فعالیت‌های ورزشی ممانعت می‌کند که: در بخش امکانات و تسهیلات ورزشی، نبودن امکانات ورزشی در محل زندگی، محدود بودن فضاهای مناسب برای فعالیت‌های ورزشی زنان و محدود بودن زمان استفاده از اماکن ورزشی از مهمترین موانع شرکت زنان در فعالیت‌های ورزشی به شمار می‌آیند. در گذشته، اماکن ورزشی هم برای بانوان و هم برای آقایان کم بود؛ ولی اکنون با احداث فضای ورزشی ویژه بانوان این مشکل در حال رفع شدن است. پیش‌بینی می‌شود که تا پایان سال ۱۳۸۸، ۱۵۰۰ سالن ورزشی ویژه بانوان در سطح کشور به بهره‌برداری برسد. استفاده بانوان از حداقل ۲۰ درصد امکانات ورزشی در سطح کشور، ساخت و بهره‌برداری از ۱۵۰۰ پروژه ورزشی تا پایان سال ۱۳۸۸ واحداث استادیوم ۴۰ هزار نفری ویژه بانوان در مجموعه ورزشی آزادی از اقداماتی است که مسؤولان ورزش در جهت توسعه ورزش زنان انجام داده‌اند (۸).

کسب پیروزی‌ها و مدال‌ها

با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش در مورد مولفه کسب پیروزی‌ها و مدال‌ها مشخص شد که تفاوت معنی‌داری قبل و پس از ادغام در این بخش وجود دارد. این بخش شامل پرسش‌هایی همچون؛ تعداد مدال‌هایی است که بانوان ورزشکار فدراسیون مورد نظر در تورنمنت‌ها و بازی‌های بین‌المللی، بازی‌های کشورهای اسلامی، مسابقه‌های جهانی، بازی‌های آسیایی و المپیک جهانی کسب کرده‌اند.

فدراسیون‌ها در بخش قهرمانی به مدال‌آوری می‌اندیشند، بنابراین در این زمینه به ورزش بانوان به شکل صنفی نگاه نمی‌کنند. زمانی هدف از ورزش بانوان تنها حضور در میادین برون مرزی بود؛ ولی هم اکنون نگرش سازمان کسب سکو ست و همه به دنبال این مهم هستند که المپیکی‌ها چه نتایجی خواهند گرفت؟ در گذشته، توجه مسوولان برای جذب مربی خارجی کم بود، اما طی سال‌های اخیر بیش از ۱۹ رشته ورزشی مربی خارجی به خدمت گرفته‌اند. از طرفی، تربیت ۸۰ هزار مربی و ۶۰ هزار داور داخلی در داخل کشور می‌تواند به توسعه ورزش همگانی و قهرمانی بانوان کمک کند.

کسب مدال برنز آسیا در مسابقه‌های دوومیدانی رشته ۳۰۰۰ متر بامانع. کسب سهمیه ورودی المپیک برای نخستین بار برای تیم‌های قایقرانی، تیراندازی باکمان و تکواندو و همچنین کسب سهمیه پارالمپیک برای دومین بار در تاریخ ورزش ایران در رشته تنیس روی میز، کسب سهمیه در رشته تیراندازی معلولان و کسب سهمیه ورودی پارالمپیک در رشته دو میدانی، کسب مقام نخست فوتسال بانوان در باشگاه‌های غرب آسیا (اردن)، کسب مقام سوم مسابقه‌های قهرمانی آسیا در رشته والیبال نشسته معلولان (چین) مجموعاً ۱۲ مدال طلا در رشته قایقرانی و... از جمله موفقیت‌های ورزش بانوان بعد از ادغام به شمار می‌آیند.

با جمع بندی نتایج پژوهش مشخص شد که طرح ادغام، سبب تحولات بسیاری در بخش ورزش بانوان؛ بویژه در زمینه‌های مورد توجه در این تحقیق شده است. آنچه که از نتایج پژوهش استنتاج می‌شود نشان دهنده تفاوت معنی دار در هر ۵ بخش از پرسش‌های پرسشنامه است که شامل؛ تشکیلات و نیروی انسانی، آموزش و پژوهش، بودجه، امکانات و اماکن ورزشی و کسب مدال‌ها و موفقیت‌های ورزش بانوان قبل و بعد از طرح ادغام می‌شود؛ به عبارتی بیشتر پاسخ دهندگان، طرح ادغام ورزش بانوان با آقایان را سبب تقویت ورزش بانوان در همه این زمینه‌ها می‌دانند. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که مسوولان برای افزایش سطح کیفی ورزش در قسمت بانوان از آنها در کارهای اجرایی استفاده کنند و با بررسی مشکلات حاصل از نتایج این پژوهش در جهت رفع آن‌ها همت گمارند.

منابع

۱. ابودردا، زینب (۱۳۸۵). «بررسی علل عدم حمایت اسپانسرها از ورزش حرفه ای بانوان شهر اصفهان»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان.
۲. بوشهری شتاب، ناهید (۱۳۸۷). «ارتقای زنان به سطوح مدیریتی در سازمان تربیت بدنی کشور: موانع محیطی و فردی و ارائه الگوی مناسب»، رساله دکتری، دانشگاه تربیت مدرس.
۳. حضرتی، افسون (۱۳۸۰). «موانع و مشکلات ورزش بانوان»، کنگره ملی مدیریت ورزشی.
۴. رحمتی، محمدمهدی (۱۳۸۶). «تاملی جامعه شناسانه بر تجاری شدن ورزش»، حرکت، شماره ۳۲.
۵. رضایی صفوی، مرتضی (۱۳۸۴). «بررسی اوقات فراغت دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان رشت»، مجله نشاط، شماره ۱۶۹، نشریه آموزش و پرورش.
۶. سایت آفتاب، (۱۳۸۴). «ورزش بانوان از شعار تا عمل». <http://aftab.ir>
۷. سلامی، فاطمه؛ حاج میر فتاح، فاطمه؛ نوروزیان، منیژه (۱۳۸۱). «توصیف موانع شرکت بانوان در فعالیت های ورزشی»، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۸. شهریان، رباب (۱۳۸۸). «دولت نهم دستاوردهای بزرگی در ورزش بانوان داشته است»، سایت ایرنا. <http://www.Irna.ir>
9. Acostat,R.V.؛ Carpenter,L.J (2006). «Women in intercollegiate sport:A longitudinal Study twenty-seven year update 1977-2006»,New York: Brooklyn College.<http://webpages.Charter.net/womenisport/>.
10. Coaching Association of Canada (2001). "Changing The Androcntric World Of Sport",Canadian Journal for women in Coching,1(6). Issn 1496-1539.
11. Eguaoe, B.T (2007). "Bridging the Gender Gap in Sport Leadership: An Evaluation of female Sector Coaches", A Dissertation. For the degree of Doctor of Education, Nova Southeastern University.
12. Hargreaves,J(1990). "Gender on the sports agenda", International Reviewfor

Sociology of Sport, 25(4).

13. **Hoffman, J.L (2006).** “ Title IX and Women’s Leadership In Intercollegiate Athletics’, A Dissertathion for the degree of Doctor of Philosophy, University of Washington.

14. **Sagas, M., Cunningham, G.B., & Ashley, F.B (2006).** Examining the women’s coaching deficit through the perspective of assistant coaches, International Jornal of Sport Management, 1.

15. **Women’Sport Foundation (2002).** Title IX and the wrestling coaches association lawsuit.<http://www.womenssportsfoundation.org/cg->